

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

**Tipuri documente text-imagine existente în bibliotecile din
România**

**București
2007**

A. Carte – document de tip text, tipărit sau manuscris, legat sau broșat în volum, al cărui conținut este dedicat unui anumit subiect.

După maniera de redactare a textului:

- **carte manuscrisă**;

- **carte tipărită**;

După valoarea patrimonială a documentului:

a) - carte curentă;

b) – carte de patrimoniu

1. carte veche – document publicat înainte de 1830 – pentru cartea românească; înainte de 1800 – pentru cartea străină;

2. incunabul – carte datând din faza de început a tiparului, adică de la apariție până în jurul anului 1500, perioadă în care forma cărții a evoluat de la manuscris la tipăritură, căpătând treptat o înfățișare apropiată de cea de astăzi (pagină de titlu, ornamente tipografice etc.);

3. carte rară/bibliofilă – exemplare care, indiferent de anul de publicare, au următoarele caracteristici:

- calități grafice deosebite (hârtie de calitate; așezare deosebită în pagină; format atipic, ilustrații realizate de artiști cunoscuți);
- tiraj redus;
- exemplare numerotate;
- legătură artistică, (eventual semnată).

B. Publicații periodice – publicații în orice media, constituite din părți succesive, având de obicei numerotare sau o indicație cronologică și care intenționează să apară pe o perioadă nedeterminată de timp.

După valoarea patrimonială a documentului:

a) - periodice curente;

b) periodice de patrimoniu:

1. periodice vechi – pentru periodicele românești – până la 1918; pentru periodicele străine – până la anul 1870.

Notă: dată fiind raritatea exemplarelor din publicațiile seriale românești, Biblioteca Națională a României a inclus în categoria periodicelor vechi toate titlurile apărute până la nivelul anilor '50.

2. periodice rare/bibliofile – publicații seriale care indiferent de anii de editare, au calități grafice deosebite: hârtie de calitate, format atipic, așezare deosebită în pagină; ilustrații realizate de artiști cunoscuți; tiraj redus; număr mic de apariții etc.

După structura conținutului:

- **ziare** – publicații periodice, de obicei cu apariție zilnică, de informare a publicului larg asupra evenimentelor de actualitate;

- **reviste** – publicații periodice cu apariție regulată (săptămânală, lunară, trimestrială etc.) cuprinzând articole, studii, recenzii etc. din domenii variate sau de strictă specialitate și constituind principala sursă de informare asupra noilor realizări științifice, tehnice și culturale. Principalele tipuri de reviste: reviste literare, reviste de specialitate, reviste ilustrate, revistă de referate, reviste de sumare, reviste de titluri, reviste bibliografice.

- **almanahuri** – publicații calendaristice cu conținut variat, care se adresează de regulă unei categorii largi de cititori, oferă diverse informații științifice (în general, astronomice, istorice); cuprinsul lor poate fi specializat pe un anumit domeniu;
- **calendare** – publicații periodice ce oferă informații despre succesiunea zilelor, săptămânilor, lunilor, anotimpurilor dintr-un anumit an; uneori, se adaugă date astronomice și alte informații din diferite domenii (știință, artă, literatură).
- **extrase** (din publicații seriale) – documente constituite din fragmente selectate dintr-o publicație, parte a unui serial, care se publică separat, dar care păstrează paginația originală.
- **fascicule** – părți sau secțiuni (volume) ale unui document publicat ca unitate distinctă.
- **publicații cu caracter oficial** – publicații emise de autoritățile administrației publice centrale și locale, culegeri de acte normative.

C. Manuscrise – documente originale, scrise de mână sau dactilografiate, legate în volum sau așezate în mapă (în categoria manuscriselor nu intră copiile microformate):

- scrisori, cărți poștale, fișe de lectură, însemnări etc.

D. Microformate – document fotografic ce necesită un grad de mărire a imaginii, atunci când este utilizat.

- **microfișă** – microformat sub formă de foaie dreptunghiulară, care prezintă, de-a lungul părții superioare, o zonă de antet, iar mai jos – una sau mai multe microimagini, dispuse după o grilă de repartitie.
- **microfilm** – microformat sub formă de rolă sau de benzi.

E. Documente cartografice – documente care conțin o reprezentare convențională, la scară redusă, a fenomenelor concrete care pot fi localizate în spațiu și timp.

- **hărți (plane, în relief sau globulare)**;
- **atlase** – colecție organizată de hărți, ansamblu de planșe, planuri, grafice;
- **planuri tipărite** – desene tehnice executate la scară și cotate; tip de document-anexă la o lucrare de specialitate/științifică/artistică.

F. Documente muzicale tipărite – partituri muzicale (text muzical care cuprinde indicațiile necesare fiecărui instrument sau grup de instrumente, fiecărei voci sau grup vocal dintr-un ansamblu).

G. Documente grafice – documente în care imaginea ocupă mai mult spațiu decât textul, notația muzicală sau reprezentarea cartografică.

- **studii** – lucrare științifică de diferite dimensiuni privind un anumit domeniu, schiță a unei lucrări grafice sau plastice;

- **desen tehnic** – reprezentare a obiectelor tehnice (piese, organe de mașini etc.) prin desen.
- **program** – publicație sub formă de afiș, pliant sau caiet, care informează asupra conținutului unor manifestări artistice, culturale, sportive etc.; plan cuprinzând etapele de desfășurare a unei activități, pe o perioadă dată;
- **anunț** – text scurt, editat sub forma unei foi volante, cuprinzând o înștiințare;
- **proclamație** – document oficial prin care un șef de stat, un guvern, o mișcare politică etc. fac public un eveniment de o importanță deosebită;
- **planșă** – conține figuri montate în afara textului (dintr-o carte sau dintr-un periodic), pe una sau pe ambele fețe ale filei; de regulă, planșele nu sunt cuprinse în paginație și se deosebesc de restul filelor documentului prin calitatea hârtiei și prin format.

H. Arte vizuale:

- **gravură** – imagine obținută prin utilizarea unui suport de metal sau lemn, numit planșă, pe care artistul a realizat un desen în relief;
- **desen** – reprezentare artistică a unui obiect, a unei figuri, a unui peisaj pe o suprafață plană sau curbă, prin linii, puncte, pete, simboluri.
- **ex libris** (realizat în diverse tehnici)
- **reproducere de artă** – copie a unei opere de artă realizată prin diverse procedee, în vederea comercializării (reproducere în serie a albumelor, lucrărilor de artă grafică, plastică, decorativă și fotografică, precum și a ilustratelor și cărților poștale ilustrate);
- **fotografie** – imagine pozitivă a unei ființe, obiect, peisaj etc. fixată pe hârtie fotografică.
- **afiș** – document grafic sub forma unei foi volante, destinat informării, reclamei, mobilizării etc., expus sau distribuit în locuri publice;
- **pictură** – reprezentare artistică bidimensională pe o suprafață plată, a unor imagini colorate;
- **sculptură** – reprezentare artistică a unei imagini în trei dimensiuni, prin cioplirea sau modelarea unui material.

I. Alte tipuri de documente:

- teze de doctorat și rezumate ale acestora;
- broșuri;
- cursuri universitare tipărite sau multigrafiate;
- manuale școlare;
- documente numismatice și filatelice;
- standarde și norme tehnice și de funcționare;
- orice alte documente tipărite sau multiplicare prin proceduri grafice sau fizico-chimice de tipul: litografiere, fotografiere, fono și videografiere.